

OTSUS

Vaidlustusaja number	98-26/302612
Otsuse kuupäev	03.06.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	ESEC Estonia OÜ vaidlustus Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse riigihanke „Betonist punkrid“ (viitenumber 302612) ühispakkujate ESEC Estonia OÜ ja Ruskon Betoni Etelä OY kvalifitseerimata jätmise otsusele riigihanke osades 1 ja 2.
Menetlusosalised	Vaidlustaja, ESEC Estonia OÜ, esindaja Toomas Matt Hankija, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, esindaja Astra Mölder
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg 3 alusel

- 1. Jätta vaidlustus rahuldamata.**
- 2. Jätta ESEC Estonia OÜ vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 19.02.2026 avaldas Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Betonist punkrid“ (viitenumber 302612) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD).

Riigihange on jagatud kaheks osaks:

- Osa 1 - A variant - ruumilistest elementidest punkrid

- Osa 2 – B variant – tasapinnalistest elementidest punkrid.

Taotluste esitamise tähtpäevaks esitati 15 taotlust, sh esitasid taotluse ühispakkujad ESEC Estonia OÜ ja Ruskon Betoni Etelä OY.

2. 29.04.2026 käskkirjaga nr 2-1/26/156 jättis Hankija mh ühispakkujad ESEC Estonia OÜ ja Ruskon Betoni Etelä OY (edaspidi ka Ühispakkuja) Riigihanke osades 1 ja 2 kvalifitseerimata (käskkirja p 3.4). Kvalifitseerimata jätmise otsuse põhjendused edastati Ühispakkujale RHR-i kaudu 30.04.2026.

3. 06.05.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) ESEC Estonia OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele jätta Ühispakkuja Riigihanke osades 1 ja 2 kvalifitseerimata.

Järgnevalt ei erista vaidlustuskomisjon Riigihankes osasid 1 ja 2.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 12.05.2026 kirjaga nr 12.2-10/98 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 15.05.2026 ja neile vastamiseks 20.05.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas Vaidlustaja kehtivad ISO sertifikaadid. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **ESEC Estonia OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Ühispakkuja esitas Riigihankes Hankijale lisadokumentatsiooni kvaliteedijuhtimissüsteemide vastavuse ning järjepidevuse kohta sertifikaatide uuendamise tõendi näol. Hankija jättis Ühispakkuja kvalifitseerimata põhjusel, et Ruskon Betoni Etelä OY ISO9001 ja ISO14001 juhtimissüsteemide vastavus ei ole tõendatud, kuna sertifikaatide uuendamine on käimas. Hankija on valesti järeldanud, et kvaliteedijuhtimissüsteemide sertifikaadid on kehtetud.

Ruskon Betoni Etelä OY kvaliteedijuhtimissüsteemi osas ei ole puudusi ning sertifikaatide uuendamise protsess kulgeb lubatud ajaraamis, mis ei muuda kvaliteedijuhtimissüsteemide sisulist olemasolu kehtetuks. Seda tõendavad sertifitseerimisasutuse selgitused (sertifitseerimisasutuse Bureau Veritas Certification Finland täpsustatud selgituskiri lisatud vaidlustusele).

5.2. Hankija otsus Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmiseks on vastuolus RHS § 101 lg-ga 3, RHS § 101 lg-ga 4 ja RHS § 101 lg-ga 7.

5.3. 15.05.2026 esitas Vaidlustaja uuendatud sertifikaadid.

Kuivõrd sertifikaadid on täies ulatuses uuendatud, siis ei ole kvaliteedijuhtimissüsteemide järjepidevus hankemenetluse ajal sisuliselt katkenud ja Hankija ei saanud jätta Vaidlustajat kvalifitseerimata.

6. Hankija, **Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. RHAD-is seadis Hankija kvalifitseerimise tingimuse, mille kohaselt pidi taotlejal olema sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteem ISO 9001 standardi kohaselt ning keskkonnajuhtimissüsteem ISO 14001 standardi kohaselt või nendega samaväärsed meetmed (edaspidi Tingimus).

Vaidlustaja esitas taotluse koosseisus ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaadid, mille kehtivusaeg 2 (6)

lõppes 21.03.2026 ning sertifitseerimisasutuse Bureau Veritas Certification Finland kinnituskirja, millest nähtus, et taassertifitseerimise menetlus on pooleli. Kuna kvalifitseerimise kontrollimise hetkel puudusid Ühispakkujal kehtivad sertifikaadid või tõendid samaväärsete meetmete rakendamise kohta, jättis Hankija Ühispakkuja kvalifitseerimata.

6.2. Vaidlustaja väidab, et Ühispakkuja vastas Tingimusele ning Hankija on ekslikult järeldanud, et ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaadid olid kehtetud. Vaidlustaja viitab sertifitseerimisasutuse selgitustele ja asjaolule, et käimas oli sertifikaatide uuendamise menetlus.

RHAD-is nõuti taotlejalt kehtiva ISO 9001 standardile vastava kvaliteedijuhtimissüsteemi ja ISO 14001 standardile vastava keskkonnajuhtimissüsteemi olemasolu või samaväärsete meetmete rakendamist. Nõuetele vastavus pidi olema olemas ja tõendatud kvalifikatsiooni kontrollimise hetkel. Ühispakkuja esitatud dokumentidest nähtus, et ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaatide kehtivusaeg lõppes 2026. aasta märtsis.

6.3. Taotluse koosseisus esitatud sertifitseerimisasutuse Bureau Veritas Certification Finland kinnituskirjast ei nähtu, et sõltumatu sertifitseerimisasutus oleks kinnitanud Ühispakkuja vastavust Tingimusele (ISO 9001 ja ISO 14001 standardite nõuetele). Vastupidi, esitatud dokumentide kohaselt on sertifikaatide uuendamise menetlus pooleli ning uut sertifitseerimisotsust ei olnud veel tehtud. Sertifitseerimisasutus on kinnitanud üksnes seda, et sertifikaatide kehtivus võib tulevikus taastuda kuue kuu jooksul juhul, kui kõik vajalikud toimingud edukalt lõpetatakse. Menetluse alustamine ega selle kestmine ei tõenda nõuetele vastavust, vaid üksnes võimalust, et vastavus võidakse tulevikus tuvastada.

6.4. Käesoleval juhul puudus kvalifitseerimise kontrollimise hetkel sõltumatu sertifitseerimisasutuse kehtiv kinnitus selle kohta, et Ühispakkujal oli ISO 9001 ja ISO 14001 standarditele vastav sertifitseeritud kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimissüsteem. Samuti ei esitanud Ühispakkuja muid objektiivseid ja kontrollitavaid dokumente, millest nähtuks samaväärsete kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimismeetmete olemasolu. Hankija ei saa Vaidlustajat kvalifitseerida olukorras, kus kvalifikatsiooninõude täitmine ei ole hankemenetluse ajal tõendatud kehtivate ja kontrollitavate dokumentidega.

6.5. Isegi juhul, kui Vaidlustaja poolt alles vaidlustusmenetluses esitatud täiendavat sertifitseerimisasutuse selgituskirja oleks võimalik lugeda Tingimuse täitmist tõendavaks dokumendiks, ei muudaks see Hankija otsust. Vaidlustusmenetluse eesmärk ei ole anda taotlejale võimalust esitada pärast kvalifitseerimise kontrollimist uusi kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente või viia oma kvalifikatsioon tagantjärele nõuetega vastavusse. Ühispakkuja ei tõendanud taotluses oma kvalifikatsiooni vastavust Tingimusele ning Hankija jättis ta RHS § 98 lg 5¹ alusel kvalifitseerimata.

6.6. 20.05.2026 esitas Hankija täiendava seisukoha.

Asjaolu, et sertifikaadid hiljem uuendati ei muuda asjaolu, et Tingimustele vastavus pidi olema tõendatud taotluste esitamise tähtpäeva seisuga. Pärast taotluste esitamise tähtpäeva väljastatud dokumentidega ei ole võimalik tagantjärele tõendada Tingimusele vastavust.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Tingimus on RHAD-is sõnastatud järgmiselt:

D: Kvaliteeditagamissüsteemid ja keskkonnajuhtimisstandardid

KVALITEEDISTANDARDI KOHTA SÕLTUMATUTE ASUTUSTE VÄLJASTATUD TÕENDID
Taotlejal peab olema tootmisprotsessis rakendatud kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimissüsteem, mis vastaks vähemalt ISO 9001 ja ISO 14001 standardites või samaväärses dokumendis

sätestatud tingimustele. Samaväärseks dokumendiks loeb hankija sõltumatu audiitorbüroo või akrediteeritud sertifitseerija kinnitust selle kohta, et taotleja ettevõttes on rakendatud kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimissüsteem, mis vastab vähemalt ISO 9001 ja ISO 14001 standardites sätestatud tingimustele. Hankija nõudmisel peab taotleja esitama tõendusmaterjali samaväärsete kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimismeesmete nõuetele vastavuse kohta. Taotleja esitab tõenduse (sertifikaat, süsteemi kirjeldus) ettevõttesisese kvaliteedi tagamise süsteemi olemasolu kohta. Kvaliteedistandardite kohta sõltumatute asutuste väljastatud tõendi nõude osas ei ole tuginemine lubatud ja vastav tõend peab taotlejal endal olema.

Küsimused ettevõtjale:

1) Taotleja esitab tõenduse (sertifikaat, süsteemi kirjeldus) ettevõttesisese kvaliteedi tagamise süsteemi olemasolu kohta (Vabas vormis dokument).

Seega Tingimuse täitmiseks peab olema tootmisprotsessis rakendatud kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimissüsteem, mis vastaks

- vähemalt ISO 9001 ja ISO 14001 standardites või

- samaväärses dokumendis sätestatud tingimustele.

Taotlejal oli kohustus esitada taotluses esmase dokumendina tõendus (sertifikaat, süsteemi kirjeldus) ettevõttesisese kvaliteedi tagamise süsteemi olemasolu kohta, kuid mitte tõendusmaterjali samaväärsete kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimismeesmete nõuetele vastavuse kohta. Samaväärsuse tõendamise kohustus võis saabuda taotlejale ka hiljem Hankija nõudmisel. Antud juhul ei saa olla vaidlust, et Ühispakkuja soovis tõendada vastavust ISO 9001 ja ISO 14001 standardites sätestatud tingimustele, mitte samaväärses dokumendis sätestatud tingimustele. Selleks esitas Ühispakkuja taotluses ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaadid koos sertifitseerimisasutuse Bureau Veritas Certification Finland kinnituskirjaga, millest nähtus, et sertifikaatide uuendamise menetlus on pooleli. Ühispakkuja esitatud ISO sertifikaatidelt nähtus, et nende kehtivusaeg lõppes 21.03.2026.

8. Hankija jättis Ühispakkuja kvalifitseerimata järgmise põhjendusega (RHR-i sõnum ID:1085955):

[---] Taotleja on esitanud ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaadid, mille kehtivus on lõppenud. Taotleja on täiendavalt esitanud sertifitseerimisasutuse kinnituse selle kohta, et alustatud on taassertifitseerimise menetlus, mis on käesoleval ajal pooleli. Kvalifikatsiooninõude täitmine peab olema tõendatud hankemenetluse ajal kehtivate ja kontrollitavate dokumentidega. Sõltumatu sertifitseerimisasutus ei kinnita hetkel, et taotleja juhtimissüsteem vastab ISO 9001 ja ISO 14001 standardite nõuetele ning pooleliolev taassertifitseerimise menetlus ei saa asendada kehtivat sertifikaati ega samaväärset sõltumatut kinnitust. Menetluse alustamine ega selle kestmine ei tõenda nõuetele vastavust, vaid üksnes võimalust, et vastavus võidakse tulevikus tuvastada. Seega ei ole taotleja tõendanud kvalifikatsiooninõude täitmist hankemenetluse ajal.

8.1. Vaidlustuskomisjon nõustub kokkuvõtlikult Hankijaga, et sertifikaadid, mis aegusid 21.03.2026, ei tõenda, et taotlejal oli kvalifikatsiooni kontrollimise hetke seisuga toimiv ja sertifitseeritud juhtimissüsteem. Veelgi enam – need sertifikaadid olid aegunud juba taotluse esitamise hetke seisuga 23.03.2026. Aegunud sertifikaat on õiguslikult kehtetu dokument ja võrdub sertifikaadi puudumisega.

8.2. Järgnevalt tuleb vastata küsimusele, kas lisatud sertifitseerimisasutuse Bureau Veritas Certification Finland 27.02.2026 kinnituskiri (edaspidi Kinnituskiri) kõrvaldas selle puuduse (kinnitas kehtetute sertifikaatide asemel vastavust Tingimusele). Hankija põhjendustest nähtuvalt ei kõrvaldanud ja vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga.

Asjas omab tähtsus vaid Kinnituskirja lause: *Taassertifitseerimine (peakontor ja tegevuskohad) toimub 9. märtsist kuni 12. augustini 2026.*

Taassertifitseerimise tulemusena hindab sertifitseerimisasutus, kas ettevõtte juhtimissüsteem

vastab jätkuvalt standardi (ISO 9001, ISO 14001 jne) nõuetele. Auditi lõppedes vormistatakse ametlik otsus, millel on reeglina kolm võimalikku tulemit:

- 1) positiivne tulem - uue sertifikaadi väljastamine;
- 2) edasilükatud tulem - sertifikaati ei väljastata enne, kui ettevõtte on puudused kõrvaldanud;
- 3) negatiivne tulem - sertifitseerimisest keeldumine.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Ühispakkuja kvalifitseerimiseni saanuks viia vaid olemasolev positiivne tulem. Antud juhul ei kinnita Kinnituskiri, et Vaidlustaja juhtimissüsteem, mida alles asutakse auditeerima, vastab jätkuvalt standardi (ISO 9001 ja ISO 14001) nõuetele, vaid üksnes informeerib, et vastav kontroll viiakse läbi 9. märtsist kuni 12. augustini 2026. Positiivne tulem pole sellega garanteeritud. Seega Ühispakkuja taotluses esitatud tõendid said näidata vaid sertifitseerimise protsessis olemist / selle toimumist millalgi Riigihanke ajal (või ka pärast selle lõppemist, kui Riigihange peaks lõppema enne, kui audit jõutakse läbi viia), aga mitte positiivset tulemust, mis saanuks tõendada Tingimusele vastavust.

8.3. Ühispakkujal ei olnud takistust alustada taassertifitseerimise protsessi enne sertifikaatide kehtetuks muutmist selleks, et vältida sertifikaatide kehtivuse katkemist (nn tühimikku ühe sertifikaadi kehtivuse lõppemise ja teise algamise vahel). Mingil põhjusel ei ole Ühispakkuja pidanud seda vajalikuks teha, kuid mis tahes põhjus ei muuda fakti, et Tingimusele vastavust tõendama pidanud sertifikaadid seda kehtetuse tõttu ei teinud ja Kinnituskiri sertifikaatide kehtetust ei muutnud ega asendanud kehtetuid sertifikaate mis tahes muude dokumentidega, mis tõendaks Ühispakkuja vastavust Tingimusele sertifikaatide asemel.

9. Vaidlustuskomisjon märgib, et kehtetud sertifikaadid koos Kinnituskirjaga ei saa olla arvestatud ka tõendusmaterjaline *samaväärsete kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimismeetmete nõuetele vastavuse kohta*. Sellisel juhul peaks Kinnituskiri esmalt tõendama samaväärsetele kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimismeetmete nõuetele vastavust (midagi muud kui ISO 9001 ja ISO 14001), kuid nii see ei ole - antud juhul saab olla selle eesmärk tõendada maksimaalselt võimalikku vastavust just nimelt standardite ISO 9001 ja ISO 14001 tingimustele millalgi hiljem (kui auditeerimine lõpeb positiivse tulemiga), aga mitte praegu ja mitte millelegi standardite ISO 9001 ja ISO 14001 tingimustega samaväärsele. Vaidlustuskomisjon märkis juba eespool, et tegelikult ei ole Vaidlustaja ka väitnud, et ta oleks rakendanud ettevõttes mingeid muid juhtimissüsteeme, mis pole ISO 9001 ja ISO 14001, kuid oleksid nendega samaväärsed.

10. Vaidlustaja esitas vaidlustusmenetluses kehtivad ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaadid, kuid pärast taotluste esitamise tähtpäeva ei saa Vaidlustaja asendada taotluses esitatud kehtetuid sertifikaate kehtivatega, sh ei pidanud Hankija andma Vaidlustajale sellist võimalust selgituste küsimise kaudu.

10.1. Euroopa Kohus on korduvalt selgitanud, et hankija võib paluda pakkujal oma pakkumust selgitada või parandada, kui selles sisaldub ilmne tehniline viga (vt Euroopa Kohtu 28.02.2018 otsus nr C-523/16, p 39 ja selles viidatud kohtupraktika), kuid lubada võib vaid selliste dokumentide või andmete esitamist, mille puhul saab objektiivselt kontrollida, et need on varasemad kui taotluse esitamise tähtaeg (vt Euroopa Kohtu 10.10.2013 otsus C-336/12, p-d 39, 42). Selgituste küsimine ei tohi kaasa tuua hankedokumentides nõutud dokumendi või andmete esitamata jätmisel nende esitamist (vt Euroopa Kohtu 28.08.2018 otsus nr C-523/16, p 51). Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et see kohtupraktika on kohaldatav ka taotleja kvalifikatsiooni kontrollimisele ja annab aluse üle korrata eespool väljendatud seisukohta, et Tingimusele vastavust (taotleja kvalifikatsiooni) tõendavad (kehtivad) sertifikaadid pidid olema esitatud juba taotluste esitamise tähtpäevaks ja Hankija või Ühispakkuja hilisem tegevus ei saanud kaasa tuua kehtetute sertifikaatide asendamist kehtivatega.

10.2. Märkimisväärne on, et Vaidlustaja poolt vaidlustusmenetluses esitatud sertifikaatidest 5 (6)

nähtub üheselt, et eelmise tsükli lõppkuupäev oli 21.03.2026 ja uued kehtivad sertifikaadid väljastati 13.05.2026, st ajavahemikus 22.03.2026-12.05.2026, kuhu jäid mh nii taotluse esitamise kui ka taotlejate kvalifikatsiooni kontrollimise (ja otsuse) kuupäevad, Tingimus täidetud ei olnud.

11. Kuna Ühispakkujal polnud taotluse esitamise hetkel ega ka kvalifikatsiooni kontrollimise hetkel Tingimusele vastavust tõendavaid (kehtivaid) sertifikaate (ta ei esitanud neid Hankijale ega saanud ka esitada), siis on õige Hankija otsus Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmiseks Tingimusele mittevastavuse põhjusel. See otsus on kooskõlas RHS § 98 lg-dega 1 ja 5 ning RHS § 3 p-iga 1 ja selle kehtetuks tunnistamiseks alused puuduvad.

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk